ਆਰ. ਜੈਪਾਲ

ਬਨਾਮ

ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ

(2010 ਦਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 56)

ਅਗਸਤ 09, 2019

[ਅਭੈ ਮਨੋਹਰ ਸਪਰੇ ਅਤੇ ਦਿਨੇਸ਼ ਮਹੇਸ਼ਵਰੀ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਪੀਨਲ ਕੋਡ, 1860- ਧਾਰਾ 302/34 ਭਾਗ-1 ਦੀ ਧਾਰਾ 304- ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 302 ਤੋਂ ਧਾਰਾ 304 ਦੇ ਭਾਗ-1 ਵਿੱਚ ਬਦਲਣਾ- ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਕੇਸ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਪਤਨੀ(ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3) ਅਤੇ ਪੀੜਤ-ਮ੍ਰਿਤਕ ਵਿਚਕਾਰ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ- ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ (ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1) ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ (ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3) ਦਾ ਪੀੜਤ ਨਾਲ ਝਗੜਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪੀੜਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਗਲੀ ਪਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਪਾਈਕ ਚਾਕੂ ਨਾਲ ਹੇਠਾਂ ਆਇਆ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਦਾਤਰ ਅਤੇ ਨਿਹੱਥੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੰਬਰ 3 ਨਾਲ ਪੀੜਤ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ- ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਪੀੜਤ ਦੀ ਛਾਤੀ 'ਤੇ ਸਪਾਈਕ ਚਾਕੂ ਨਾਲ ਵਾਰ ਕੀਤਾ- ਪੀੜਤ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ- ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ- ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਲਿਆ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ 5-6 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਛੇੜਛਾੜ ਕੀਤੀ ਸੀ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ, ਉਸਨੇ ਨਿੱਜੀ ਬਚਾਅ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਚਾਕੂ ਮਾਰਿਆ ਸੀ - ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਪੱਖ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ (ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1) ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਅਤੇ

302/34 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਪਤਨੀ (ਦੋਸ਼ੀ ਨੰ. 3) ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖੀ ਪਰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਤਰੀਕੇ ਬਾਰੇ ਸਾਰੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ੱਕਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਖ਼ਾਸਕਰ ਇਹ ਕਿ ਹਮਲਾਵਰ ਕੌਣ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ - ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ 'ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ 'ਤੇ ਖ਼ੂਨ ਦੇ ਧੱਬੇ ਕਿਵੇਂ ਮਿਲੇ - ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦਾ ਇਹ ਬਿਆਨ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਪਤਨੀ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਛੇੜਛਾੜ ਕੀਤੀ, ਠੋਸ ਅਤੇ ਯਕੀਨਨ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਵੀ ਅਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੈ-

XXXXXX

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਘਟਨਾ, ਪੂਰੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ 'ਤੇ ਵਾਪਰੀ ਸੀ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਵਿਕਲਪਕ ਕੇਸ ਕਿ ਇਹ ਘਟਨਾ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪੂਰਵ-ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਵਾਪਰੀ, ਅਚਾਨਕ ਝਗੜੇ 'ਤੇ ਜਨੂੰਨ ਦੀ ਗਰਮੀ ਵਿੱਚ ਅਚਾਨਕ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ ਉਸਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ; ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਨਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਅਣਉਚਿਤ ਫਾਇਦਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਬੇਰਹਿਮੀ ਜਾਂ ਅਸਾਧਾਰਣ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ, ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 300 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਅਪਵਾਦ 4 ਦਾ ਲਾਭ = ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 304 ਦੇ ਭਾਗ-1 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ

ਕਿਹਾ ਗਿਆ : 1. ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3 ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਜਦੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3 ਨੂੰ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਪੂਰਾ ਰੰਗ ਪਦਾਰਥਕ ਪਹਿਲੂਆਂ 'ਤੇ ਬਦਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਤਬਦੀਲੀ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਜਾਂ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਸਮਝ ਕੇ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਜੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3 ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਝੂਠਾ (ਜਾਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਸ਼ੱਕੀ) ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਝੂਠ (ਜਾਂ ਸ਼ੱਕ) ਦੇ ਇਸ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਇਕੱਲੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕੇਸ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵੱਖ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਚਾਫ ਤੋਂ ਅਨਾਜ ਕੱਢਣ ਦੀ ਕਵਾਇਦ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਹਿਲਾ ਦੇਵੇਗੀ; ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਇੱਕ ਬਿਲਕੁਲ ਨਵੀਂ ਕਹਾਣੀ ਇਹ ਮੰਨਣੀ ਪਵੇਗੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਗਲੀ ਵਿੱਚ ਤੁਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਕੱਲੇ ਉਸ 'ਤੇ ਛਾਲ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ; ਉਸ ਨੂੰ ਝਟਕਾ ਦਿੱਤਾ; ਹਥਿਆਰ ਆਪਣੇ ਹੀ ਘਰ ਵੱਲ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਭੱਜ ਗਿਆ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਹਾਣੀ ਦੀ ਥਾਂ ਅਜਿਹੀ ਜਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਘਟਨਾ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਮੰਨਣਾ ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਸੱਚ ਅਤੇ ਝੂਠ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਵੇਂ ਅਟੁੱਟ ਤੌਰ ਤੇ ਮਿਲਾਏ ਹੋਏ ਸਨ, ਤਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਰਸਤਾ ਨਹੀਂ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਾਰਿਆ ਸੀ, ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਖੁਦ ਬਚਾਅ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਬਚਾਅ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਘੁਸਪੈਠ ਕਰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਛੇੜਛਾੜ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਇਹ

ਵੀ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਇਕ ਸੱਟ ਲੱਗੀ ਸੀ, ਜੋ ਖੱਬੇ ਕਾਲਰ ਦੀ ਹੱਡੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਤੇ ਬਾਹਰ 5 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਲੰਬਾਈ ਅਤੇ 2.5 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਚੌੜਾਈ ਦੀ ਲੰਬੀ ਚਾਕੂ ਦੀ ਸੱਟ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਤੀਜੀ ਰਿਬ ਰਾਹੀਂ ਫੇਫੜਿਆਂ ਦੇ ਉੱਪਰਲੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਛੂਹਿਆ ਸੀ। ਪੀਡਬਲਯੂ-11 ਦੇ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਫੇਫੜਿਆਂ 'ਚ ਲੱਗੀ ਸੱਟ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਸੀ ਅਤੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਪਾਈਕ ਚਾਕੂ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਹੋਵੇ। [ਪਾਰਸ 14 ਅਤੇ 14.1] [18-G-H; 19-A-F]

2. ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕੇਸ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ, ਪਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉਸਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੱਟ ਪਹੁੰਚਾਈ ਸੀ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਹਮਲੇ ਅਤੇ ਛੇੜਛਾੜ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਨਿੱਜੀ ਰੱਖਿਆ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਬਰੀ ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ [ਪੈਰਾ 15] [19- G-H]

3. ਇਸ ਲਈ, ਜਦੋਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਤਾਂ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਅਤੇ ਛੇੜਛਾੜ ਬਾਰੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦਾ ਪੱਖ ਵੀ ਉਨਾ ਹੀ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਅਤਿਕਥਨੀ / ਅਤਿਕਥਨੀ ਵਾਲਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸੁਝਾਅ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ 5-6 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਛੇੜਛਾੜ ਕੀਤੀ; ਨਾ ਤਾਂ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਠੋਸ ਸਬੂਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਇਸ ਸੰਸਕਰਣ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ 'ਤੇ ਖੂਨ ਦੇ ਧੱਬੇ ਵੀ ਮਿਲੇ ਸਨ; ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਹਥਿਆਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਉੱਚੇ

ਪਲੇਟਫਾਰਮ 'ਤੇ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਘਟਨਾ, ਪੂਰੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ 'ਤੇ ਵਾਪਰੀ ਸੀ। ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸੇ ਦਿਨ ਸ਼ਾਮ ਕਰੀਬ 5 ਵਜੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਬਹਿਸ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ 'ਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਝਗੜੇ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। [ਪੈਰਾ 17] [20- F- H21- A- B]

XXXXXX

4. ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3 ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਰੀ ਹੋਣਾ ਅੰਤਮ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਹੈ। ਫਿਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਤਰੀਕੇ ਬਾਰੇ ਸਾਰੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ੱਕਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਖ਼ਾਸਕਰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕਿ ਹਮਲਾਵਰ ਕੌਣ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦਾ ਇਹ ਬਿਆਨ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ 5-6 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਛੇੜਛਾੜ ਕੀਤੀ, ਵੀ ਠੋਸ ਅਤੇ ਠੋਸ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਅਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਘਟਨਾ, ਪੂਰੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ 'ਤੇ ਵਾਪਰੀ ਸੀ। ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਮ੍ਰਿਤਕ, ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਦੁਸ਼ਮਣ ਸੰਬੰਧ ਰੱਖਦਾ ਸੀ, ਨੇ ਹਮਲਾਵਰ ਜਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਘੁਸਪੈਠ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਭੜਕਾਉਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। [ਪੈਰਾ 18] [21-ਈ-ਜੀ]

5. ਉਪਰੋਕਤ ਅਤੇ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਕਲਪਕ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਘਟਨਾ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪੂਰਵ-ਵਿਚਾਰ ਦੇ, ਅਚਾਨਕ ਝਗੜੇ 'ਤੇ ਜਨੂੰਨ ਦੀ ਗਰਮੀ ਵਿੱਚ ਅਚਾਨਕ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰੀ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ ਉਸਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ; ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਨਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਅਣਉਚਿਤ ਫਾਇਦਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਬੇਰਹਿਮ ਜਾਂ ਅਸਾਧਾਰਣ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 300 ਦੇ ਅਪਵਾਦ 4 ਦਾ ਲਾਭ ਦੇਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਕੰਮ ਅਜਿਹੀ ਸਰੀਰਕ ਸੱਟ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੌਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 304 ਦੇ ਭਾਗ -1 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 20] [21-F-G]

ਯਾਨੋਬ ਸ਼ੇਖ ਉਰਫ ਗੱਗੂ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ (**2013**) **6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 428: [2012] 13 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1150**; ਦਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ **(2008) 11 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 425: [2008] 8 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1026**; ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਮੋਚੀ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ **(2002) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 81: [2002] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1**; ਜੁੰਮਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ **ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1957 ਐਸ.ਸੀ. 469 - 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।**

XXXXXX

ਆਰ. ਜੈਪਾਲ ਬਨਾਮ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ। 5

ਮੁਨਸ਼ੀ ਰਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ **(1968) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 455**; ਜੇਮਜ਼ ਮਾਰਟਿਨ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲ ਰਾਜ **(2004) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 203: [2003] 6 ਸਪਲ.**

ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 910; ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ **(2010) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 333 : [2010] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 642**; ਸੁਕੁਮਾਰਨ ਬਨਾਮ ਰਾਜ **2019 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਆਨਲਾਈਨ ਐਸ.ਸੀ. 339**; ਬੁੱਧੀ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ **(2012) 13 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 663:[2012] 11 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 848**; ਸੁਰੇਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ **(2017) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 796**: ਪੁਲੀਚੇਰਲਾ ਨਾਗਰਾਜੂ ਉਰਫ ਨਾਗਰਾਜ ਰੈਡੀ ਬਨਾਮ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ **(2006) 11 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 444: [2006]4 ਸਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 633**; ਗੁਦਰ ਦੁਸਾਧ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ **(1972)3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 118-ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।**

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ		
(1968) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 455	**ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ**	**ਪੈਰਾ 7**
[2003] 6 ਸਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 910	**ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ**	**ਪੈਰਾ 7**
2010] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 642	**ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ**	**ਪੈਰਾ 7**
[2012] 11 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 848	**ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ**	**ਪੈਰਾ 7**
(2017) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 796	**ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ**	**ਪੈਰਾ 7**
[2006] 4 ਸਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 633	**ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ**	**ਪੈਰਾ 8**
(1972) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 118	**ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ**	**ਪੈਰਾ 8**
[2012] 13 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1150	**'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ**	**ਪੈਰਾ 13**
[2012] 13 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1150	**'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ**	**ਪੈਰਾ 13**
[2002] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1	**'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ**	**ਪੈਰਾ 13**
ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1957 ਐਸ.ਸੀ. 469	**'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ**	**ਪੈਰਾ 19**

ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2010 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 56.

2000 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1003 ਵਿੱਚ ਮਦਰਾਸ, ਮਦੁਰਾਈ ਬੈਂਚ ਵਿਖੇ ਨਿਆਂਇਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 21.02.2008 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਅਪਰਨਾ ਭੱਟ, ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਿਵਾਨੀ ਸਿੰਘ ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ ਐਮ. ਯੋਗੇਸ਼ ਕੰਨਾ।

XXXXXX

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੇਠ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ

ਦਿਨੇਸ਼ ਮਹੇਸ਼ਵਰੀ, ਜੇ.

1. ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਦੋਸ਼ੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 2000 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1003 ਵਿੱਚ 21.02.2008 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ('ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ.') ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ 27.06.2000 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਦਿਆਂ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 302/34 ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਤੰਜਾਵੁਰ ਨੇ 1999 ਦੇ ਸੈਸ਼ਨ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 168 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ

1.1. ਉਪਰੋਕਤ ਸੈਸ਼ਨ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਦੋਸ਼ੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਭਰਾ

(ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2) ਨੂੰ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 302/34 ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3 ਨੂੰ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 302/34 ਅਤੇ 341 ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ 1,000/- ਰੁਪਏ ਦੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ। ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਭਰਾ (ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2) ਨੂੰ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 302/34 ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ 1,000/- ਰੁਪਏ ਦੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਨਾਲ ਮੂਲ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਪਤਨੀ (ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3) ਨੂੰ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 302/34 ਅਤੇ 341 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਪਰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

2. ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮੁੱਢਲਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ?

3. ਕੇਸ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਦੇ ਪਹਿਲੂ, ਜੋ ਹੁਣ ਤੱਕ ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਹਨ, ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ

3.1. ਮੁਕੱਦਮਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਪੂੰਧੈਸੇਡ੍ਡਿਯਾਨ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਪਤਨੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਜੈਸੀਲੀ (ਜੋ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3 ਸੀ) ਦੀ ਨਗਰ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਕਾਰਨ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਚੁਣਨ ਵਿੱਚ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3 ਨੂੰ ਹਰਾ ਕੇ ਖੁਦ ਉਪ ਪ੍ਰਧਾਨ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਅਨੁਸਾਰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3 ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਇਹ ਝੂਠੀ ਪਾਈ ਗਈ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਇਸ ਅਸਫਲਤਾ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 23.08. 1997 ਨੂੰ ਲਗਭਗ ਸ਼ਾਮ 5. 00 ਵਜੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਆਰ. ਜੈਪਾਲ (ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1) ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3) ਦਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਘਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਝਗੜਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 24 ਘੰਟਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸਹੁੰ ਖਾਧੀ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸੇ ਦਿਨ ਲਗਭਗ ਸ਼ਾਮ 7.15 ਵਜੇ ਜਦੋਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਤੰਜਾਵੂਰ ਜਾਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਘਰੋਂ ਨਿਕਲਿਆ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਗਲੀ ਪਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਪਾਈਕ ਚਾਕੂ ਨਾਲ ਹੇਠਾਂ ਆਇਆ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਦਾਤਰ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ, ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3 ਨਿਹੱਥਾ ਆਇਆ; ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 (ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਭਰਾ) ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਤੇ ਦਾਤਰ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਪਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਝਟਕੇ ਨੂੰ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ; ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਨੇ ਭੱਜਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਪਰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3 ਨੇ ਉਸ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਨਾ ਬਖਸ਼ਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਅਤੇ ਫਿਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਛਾਤੀ 'ਤੇ ਸਪਾਈਕ ਚਾਕੂ ਨਾਲ ਚਾਕੂ ਮਾਰਿਆ। ਇਹ ਘਟਨਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਭਰਾ ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਪਾਂਡੀਅਨ ਨੇ ਦੇਖੀ

ਸੀ, ਜੋ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਲੈ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ 'ਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-12 ਹੈੱਡ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਜਗਨਾਥਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਭਦਾਇਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: -

" ..... ਅੱਜ 23.08.97 ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ 5 ਵਜੇ ਮੇਰਾ ਭਰਾ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਬਾਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਆਇਆ ਤਾਂ ਰੌਲਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਨੇੜੇ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਮੇਰਾ ਭਰਾ ਪੂੰਡਾਈਚੇਲੀਅਨ, ਜੈਸੀਲੀ ਅਤੇ ਜੈਪਾਲ ਬਹਿਸ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਫਿਰ ਮੇਰੇ ਭਰਾ ਪੂੰਡਾਈਚੇਲੀਅਨ ਨੇ ਜੈਸੀਲੀ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਝੂਠੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਭੇਜ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਉਸ ਬਾਰੇ ਬੁਰੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਹੀ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਇਸ ਲਈ ਜੈਸੀਲੀ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸ ਸਨਮਾਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਜੈਪਾਲ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ 24 ਘੰਟਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਸਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੇ ਘਰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਜੈਸੀਲੀ ਅਤੇ ਜੈਪਾਲ ਪੂਰਬ ਵੱਲ ਚਲੇ ਗਏ। ਫਿਰ ਮੇਰੇ ਭਰਾ ਨੇ ਰੇਡੀਓ ਵਿੱਚ $7^{1}/_{4}$ ਖ਼ਬਰਾਂ ਸੁਣੀਆਂ ਅਤੇ ਤੰਜਾਵੂਰ ਜਾਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਮੇਰੇ ਘਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਚੌਕੀ ਵਿਚ ਰੌਸ਼ਨੀ ਚਮਕ ਰਹੀ ਸੀ। ਚੰਗੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੇ ਉੱਚੇ ਪਲੇਟਫਾਰਮ 'ਤੇ ਬੈਠਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਮੇਰਾ ਭਰਾ ਜੈਪਾਲ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸੜਕ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੜਕ 'ਤੇ ਪੂਰਬ ਵੱਲ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਜੈਪਾਲ ਸਪਾਈਕ ਚਾਕੂ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ, ਸਵੀਅਰ ਦਾਤਰ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਅਤੇ ਜੈਸੀਲੀ ਬਿਨਾਂ ਹਥਿਆਰ ਦੇ ਆਈ। ਸਵੀਅਰ ਮੇਰੇ ਭਰਾ ਕੋਲ ਭੱਜਿਆ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਦਾਤਰ ਨਾਲ ਕੱਟ ਦਿੱਤਾ। ਮੇਰੇ ਭਰਾ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਧੱਕ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਲਈ, ਕੱਟ ਮੇਰੇ ਭਰਾ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਿਆ. ਮੇਰੇ ਭਰਾ ਨੇ ਪੱਛਮ ਵੱਲ ਭੱਜਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ।

XXXXXX

ਜੈਸੀਲੀ ਨੇ ਮੇਰੇ ਭਰਾ ਦਾ ਰਸਤਾ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਨਾ ਬਖਸ਼ਣ ਲਈ ਚੀਕਿਆ। ਜੈਪਾਲ ਨੇ ਮੇਰੇ ਭਰਾ ਦੀ ਖੱਬੀ ਛਾਤੀ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਸਪਾਈਕ ਚਾਕੂ ਮਾਰਿਆ। ਮੇਰਾ ਭਰਾ ਹੇਠਾਂ ਡਿੱਗ ਪਿਆ। ਮੈਂ ਚੀਕਾਂ ਮਾਰਕੇ ਦੌੜਿਆ। ਅਰੁਮੈਨਾਥਨ ਜੋ ਮੇਰੇ ਘਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਆਏ ਸਨ, ਚਿੰਨਾਈਆਂ ਪੁੱਤਰ ਰੇਂਗਾਮਨੀ, ਰਵੀਚੰਦਰਨ, ਪੁੱਤਰ ਗੁਰੂਸਾਮੀ ਵੀ ਪੂਰਬ ਵੱਲ ਗਏ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਫੜ ਲਿਆ, ਇਸ ਡਰੋਂ ਕਿ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਸਪਾਈਕ ਚਾਕੂ ਨਾਲ ਮੁੱਕਾ ਮਾਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਸਪਾਈਕ ਚਾਕੂ ਖੋਹ ਲਿਆ। ਉਸਨੇ ਝਗੜਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸਪਾਈਕ ਚਾਕੂ ਨੂੰ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਭੱਜ ਗਿਆ ਸਪਾਈਕ ਚਾਕੂ ਉਥੇ ਪਿਆ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਵਾਪਸ ਆਇਆ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ, ਤਾਂ ਉਹ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਤੁਰੰਤ ਇੱਕ ਵੈਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਤੰਜਾਵੂਰ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਲੈ ਗਿਆ ਜਿੱਥੇ ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਉਸਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੇਰੇ ਭਰਾ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਮੁਰਦਾਘਰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਉਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰੇਗਾ। ਮੈਂ ਹੈਰਾਨ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮੇਰੇ ਭਰਾ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਂ ਉੱਥੇ ਬੈਠ ਕੇ ਰੋ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਹੁਣ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕੀ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੇਰੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਵਾਲੇ ਜੈਪਾਲ, ਸਵੀਅਰ ਅਤੇ ਜੈਸੀਲੀ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

4. ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ, ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਥਿਤ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹਾਂ ਪੀਡਬਲਯੂ -1 ਤੋਂ ਪੀਡਬਲਯੂ -4 ਦੀ ਗਵਾਹੀ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦੇ ਵਰਣਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤੇ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਤੰਜਾਵੂਰ ਜਾਣ ਲਈ ਆਪਣਾ ਘਰ ਛੱਡ ਗਿਆ ਸੀ; ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਖੜ੍ਹੇ ਸਨ; ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਘਰ ਪਹੁੰਚਣ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3 ਨੇ ਉਸ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਉਸ 'ਤੇ ਦਾਤਰ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਉਸ 'ਤੇ ਸਪਾਈਕ ਚਾਕੂ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਛਾਤੀ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਸੱਟ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ, ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਆਪਣੀ ਸਪਾਈਕ ਚਾਕੂ ਅਤੇ ਦਾਤਰ

ਸੁੱਟ ਕੇ ਭੱਜ ਗਏ। ਪੀੜਤ ਨੇ ਤੰਜਾਵੂਰ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਦਮ ਤੋੜ ਦਿੱਤਾ।

4.1. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ 5 ਜਾਂ 6 ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਘਰ ਆਇਆ ਅਤੇ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਤੋੜਿਆ; ਕਿ ਅਰੂਵਲ(Aruval) ਨਾਲ ਲੈਸ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3 (ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਪਤਨੀ) ਨੂੰ ਧੱਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ; ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਸਾੜੀ ਖਿੱਚ ਲਈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਜੈਕੇਟ ਪਾੜ ਦਿੱਤੀ। ਇਹ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਬੇਨਤੀਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਨਹੀਂ ਗਿਆ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਬਚਾਅ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਸਿਲਾਈ ਮਸ਼ੀਨ ਦੀ ਕੈਂਚੀ ਨਾਲ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਛਾਤੀ 'ਤੇ ਚਾਕੂ ਮਾਰਿਆ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਹੇਠਾਂ ਡਿੱਗ ਪਿਆ ਤਾਂ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਚਲੇ ਗਏ। ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਘਟਨਾ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸੰਸਕਰਣ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਦੋ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵੀ ਕੀਤੀ।

XXXXXX

ਆਰ. ਜੈਪਾਲ ਬਨਾਮ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ। 9

[ਦਿਨੇਸ਼ ਮਹੇਸ਼ਵਰੀ, ਜੇ.]

5. ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ 27.06.2000 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਪੱਖ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਇਹ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਸੱਟ ਪਹੁੰਚਾਈ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ- ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਕੰਮ ਕਤਲ ਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 302/34 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ

ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਸਨ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨੂੰ ਟਾਲ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਜਦੋਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ ਭੱਜਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਉਸ 'ਤੇ ਚਾਕੂ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3 ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਬਾਰੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਹਾਣੀ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਖ਼ਾਸਕਰ ਉਸ ਦੇ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 2 ਸਾਲ ਅਤੇ 4 ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਦੋ ਬੱਚੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਵਾਹ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਹਥਿਆਰ ਨਾਲ ਲੈਸ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ:

“53... ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 1 ਤੋਂ 4 ਦਾ ਸਬੂਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਏ 2 ਦੇ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਉਸਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਧੱਕ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਭੱਜ ਗਿਆ। ਇਹ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਏ 3 ਨੇ ਪੂਨਥਾਈਜ਼ੇਡਿਯਾਨ ਦੇ ਡਿੱਗਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 1 ਤੋਂ 4 ਦਾ ਸਬੂਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਏ 2 ਨੇ ਪੂਨਥਾਈਸੇਡਿਯਾਨ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਉਹ ਬਚ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਭੱਜਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਏ 1 ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਚਾਕੂ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਏ 3 ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਰੱਖਿਆ ਸੀ. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਘਟਨਾ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ, ਅਤੇ ਘਟਨਾ ਦੇ ਉਸ ਸਮੇਂ, ਤੀਜਾ ਦੋਸ਼ੀ ਲਗਭਗ 2 ਸਾਲ ਅਤੇ 4 ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਦੋ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਸੀ. ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਏ 3 ਨੇ ਏ 1 ਅਤੇ ਏ 2 ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਹ ਪੱਧਰਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਪੱਖ ਦੇ ਸਬੂਤ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹਨ ਕਿ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 341, 302 ਆਰ / ਡਬਲਯੂ 34 ਤਹਿਤ A3 ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਦੋਸ਼ ਸਾਬਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਸਰਕਾਰੀ ਪੱਖ ਦੇ ਸਬੂਤ ਠੋਸ, ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਅਤੇ ਪਹਿਲੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਧਾਰਾ 302 ਅਤੇ ਏ 2 ਵਿਰੁੱਧ ਲਗਾਏ ਗਏ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹਨ।

XXXXXX

6. ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਦੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 21.02.2008 ਦੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ, ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਤੀਜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ, ਪਰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਸਰੀਰ 'ਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਥਿਆਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਕੋਈ ਸੱਟ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ; ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਗਵਾਹਾਂ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਸਮੇਂ ਆਪਣੀਆਂ ਗਵਾਹੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੇਸ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਭਦਾਇਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: -

"10. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਏ-2 ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਉਸ ਕੋਲ ਅਰੁਵਲ(ARUVAL) ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਉਸੇ ਨੂੰ ਚਲਾਉਂਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਕੋਈ ਸੱਟ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ। ਸਰਕਾਰੀ ਗਵਾਹਾਂ ਨੇ ਅੱਗੇ ਆ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਏ-2 'ਚ ਅਰੁਵਲ(Aruval) ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਚਲਾਇਆ ਵੀ ਸੀ। ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਏ -2 ਵਿੱਚ ਅਰੁਵਲ(Aruval) ਸੀ; ਪਰ ਕੋਈ ਸੱਟ ਨਹੀਂ ਲੱਗੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਸ ਦੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਪਰ ਗਵਾਹਾਂ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜਾਂਚ ਦੇ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਵਿਕਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਏ -2 ਕਿਸੇ ਅਰੁਵਲ(Aruval) ਨਾਲ ਵਾਪਰਨ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਹੋ ਸਕਦਾ

ਹੈ, ਜਾਂ ਉਸਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਈ ਸੱਟ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਸੀ. ਏ-2 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸ਼ੰਕਿਆਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਚ ਏ-2 ਦੇ ਸਬੰਧ 'ਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਉਸ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

*** *** ***

13. ਏ-2 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਦੇਖਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸਬੂਤ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕਾਂ ਨਾਲ ਘਿਰੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਏ -2 ਬਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਏ -2 ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਦੋਸ਼ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਰਕਮ ਜੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮਾਨਤ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

XXXXXX

ਆਰ. ਜੈਪਾਲ ਬਨਾਮ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ। 11

[ਦਿਨੇਸ਼ ਮਹੇਸ਼ਵਰੀ, ਜੇ.]

7. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਆਪਣੀ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ (ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1) ਨੇ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਿੱਜੀ ਬਚਾਅ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਿਰਫ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੁਆਰਾ ਹਮਲਾ

ਅਤੇ ਛੇੜਛਾੜ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਾਖਲ ਹੋਏ ਸਨ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਤੇ ਉਸ ਚੀਜ਼ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਜੋ ਉਸ ਲਈ ਪਹੁੰਚਯੋਗ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਦੋਸ਼ੀ ਸਵੈ-ਬਚਾਅ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ, ਪਰ ਜੇ ਇਹ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਅਜਿਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਉਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਦਿਖਾ ਕੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਬੋਝ ਨੂੰ ਮੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ **ਮੁਨਸ਼ੀ ਰਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ: (1968) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 455; ਜੇਮਜ਼ ਮਾਰਟਿਨ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲ ਰਾਜ 2004) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 203; ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (2010) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 333; ਅਤੇ ਸੁਕੁਮਾਰਨ ਬਨਾਮ ਰਾਜ: 2019 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਆਨਲਾਈਨ ਐਸ.ਸੀ. 339** ਸਮੇਤ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਨਿੱਜੀ ਬਚਾਅ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਕੇਸ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲਾ ਅਚਾਨਕ ਲੜਾਈ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਅਚਾਨਕ ਭੜਕਾਉਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਕੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਤਲ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਬਣਦੀ ਅਤੇ ਇਹ, ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ, ਗੈਰ ਇਰਾਦਤਨ ਕਤਲ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਸਰੀਰਕ ਸੱਟ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੌਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੋਵੇ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ **ਬੁੱਧੀ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ: (2012) 13 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 663 ਅਤੇ ਸੁਰੇਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ: (2017)5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 796** ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

8. ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦਲੀਲ ਦੇਣਗੇ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਕਾਰਨ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨਾ ਸੀ ਅਤੇ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦਾ ਆਪਣਾ ਇਰਾਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਗੇ ਕਿ ਗਵਾਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਲੀ ਸੜਕ ਸੀ ਅਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਨਾ ਤਾਂ ਨਿੱਜੀ ਬਚਾਅ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਭੜਕਾਊ ਅਤੇ ਅਚਾਨਕ ਲੜਾਈ ਦਾ ਸੀ; ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਕੰਮ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 300 ਦੇ ਮੁੱਖ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਖਤਰਨਾਕ ਹਥਿਆਰ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਜਾਨਲੇਵਾ ਸੱਟ ਲੱਗੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 300 ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਵਾਦ ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ **ਪੁਲੀਚੇਰਲਾ ਨਾਗਾਰਾਜੂ ਉਰਫ ਨਾਗਰਾਜ ਰੈੱਡੀ ਬਨਾਮ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ: (2006) 11 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 444 ਅਤੇ ਗੁਦਰ ਦੁਸਾਧ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ: (1972) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 118** ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

XXXXXX

9. ਵਿਰੋਧੀ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਾਡਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 304 ਦੇ ਭਾਗ-1 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗੈਰ ਇਰਾਦਤਨ ਕਤਲ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

10. ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 299 ਦਾ ਮੁੱਖ ਹਿੱਸਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗੈਰ ਇਰਾਦਤਨ ਕਤਲ ਦੇ ਜੁਰਮ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

299. **ਗ਼ੈਰ-ਇਰਾਦਤਨ ਕਤਲ.** - ਜਿਹੜਾ ਵਿਅਕਤੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਸਰੀਰਕ ਸੱਟ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੌਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਇਹ ਜਾਣਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਕੰਮ ਨਾਲ ਮੌਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਉਹ ਗੈਰ ਇਰਾਦਤਨ ਕਤਲ ਦਾ ਅਪਰਾਧ ਕਰਦਾ ਹੈ।

10.1. ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 300 ਦਾ ਮੁੱਖ ਭਾਗ ਕਤਲ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ:-

"300. ਕਤਲ: - ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਗੈਰ ਇਰਾਦਤਨ ਕਤਲ ਕਤਲ ਹੈ, ਜੇ ਉਹ ਕੰਮ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਮੌਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ-

ਦੂਜਾ. - ਜੇ ਇਹ ਅਜਿਹੀ ਸਰੀਰਕ ਸੱਟ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪਰਾਧੀ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ-

ਤੀਜਾ. - ਜੇ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਸੱਟ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਆਮ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ, ਜਾਂ

ਚੌਥਾ. - ਜੇ ਇਹ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੰਨਾ ਖਤਰਨਾਕ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਮੌਤ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਸਰੀਰਕ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੌਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਬਹਾਨੇ ਦੇ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੌਤ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਦਾ ਖਤਰਾ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

XXXXXX

ਆਰ. ਜੈਪਾਲ ਬਨਾਮ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ। 13

[ਦਿਨੇਸ਼ ਮਹੇਸ਼ਵਰੀ, ਜੇ.]

10.2. ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 300 ਵਿੱਚ ਕਤਲ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਉਪਰੋਕਤ ਵਰਣਨ ਪੰਜ ਅਪਵਾਦਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਅਪਵਾਦ 1, 2 ਅਤੇ 4, ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਹਨ, ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: -

"**ਅਪਵਾਦ 1. ਜਦੋਂ ਗ਼ੈਰ-ਇਰਾਦਤਨ ਕਤਲ ਕਤਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ**- ਗ਼ੈਰ-ਇਰਾਦਤਨ ਕਤਲ ਕਤਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜੇ ਅਪਰਾਧੀ, ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਅਚਾਨਕ ਉਕਸਾਵੇ ਦੁਆਰਾ ਸਵੈ-ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਉਕਸਾਵਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਜਾਂ ਗਲਤੀ ਜਾਂ ਦੁਰਘਟਨਾ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਅਪਵਾਦ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ: -

ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ. - ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਵਜੋਂ ਅਪਰਾਧੀ ਦੁਆਰਾ ਭੜਕਾਊ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਜਾਂ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਉਕਸਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ।

ਦੂਜਾ. - ਇਹ ਕਿ ਭੜਕਾਊ ਕਾਰਵਾਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ।

ਤੀਜਾ.- ਇਹ ਕਿ ਭੜਕਾਊ ਕਾਰਵਾਈ ਨਿੱਜੀ ਰੱਖਿਆ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ।

ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ - ਕੀ ਉਕਸਾਵਾ ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਅਚਾਨਕ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਕਤਲ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸੀ, ਇਹ ਤੱਥ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ। "

ਅਪਵਾਦ 2. - ਗ਼ੈਰ-ਇਰਾਦਤਨ ਕਤਲ ਕਤਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੇ ਅਪਰਾਧੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਰੱਖਿਆ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਨੇਕ ਨਿਹਚਾ ਨਾਲ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਬਚਾਅ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਲੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

*** *** ***

ਅਪਵਾਦ 4. - ਗ਼ੈਰ-ਇਰਾਦਤਨ ਕਤਲ ਕਤਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੇ ਇਹ ਅਚਾਨਕ ਝਗੜੇ 'ਤੇ ਜਨੂੰਨ ਦੀ ਗਰਮੀ ਵਿੱਚ ਅਚਾਨਕ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪੂਰਵ-ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧੀ ਨੇ ਅਣਉਚਿਤ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਇਆ ਹੈ ਜਾਂ ਬੇਰਹਿਮੀ ਜਾਂ ਅਸਾਧਾਰਣ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ - ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਿਹੜੀ ਧਿਰ ਭੜਕਾਊ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਪਹਿਲਾ ਹਮਲਾ ਕਰਦੀ ਹੈ।

*** *** ***

XXXXXX

10.3 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਵਿੱਚ ਕਤਲ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 304 ਗੈਰ ਇਰਾਦਤਨ ਕਤਲ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 304 ਵੀ ਕੱਢ ਸਕਦੇ ਹਾਂ: -

"304. **ਗ਼ੈਰ-ਇਰਾਦਤਨ ਕਤਲ ਦੀ ਸਜ਼ਾ।** - ਜਿਹੜਾ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਗ਼ੈਰ-ਇਰਾਦਤਨ ਕਤਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਜਾਂ 10 ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਵੀ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਮੌਤ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਸਰੀਰਕ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੌਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, "

ਜਾਂ ਤਾਂ 10 ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਕੈਦ, ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨਾ, ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨਾਲ, ਜੇ ਇਹ ਕੰਮ ਇਸ ਗਿਆਨ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਮੌਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਪਰ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਦਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਸਰੀਰਕ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੌਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।

11. ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

11.1. ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 300 ਦੀ ਧਾਰਾ "ਤੀਜੀ" ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਗੁਦਰ ਦੁਸਾਧ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਿਧਾਂਤ ਕਿਸੇ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਨਹੀਂ ਹਨ ਪਰ ਇਹ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ। ਪੁਲੀਚੇਰਲਾ ਨਾਗਾਰਾਜੂ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਸੀ ਅਤੇ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਅੱਧਾ ਘੰਟਾ ਪਹਿਲਾਂ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਭਰਾ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਖਦਸ਼ੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਬਹੁਤ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਚਾਕੂ ਮਾਰ ਕੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਸੱਟ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਕਤਲ ਦਾ ਅਪਰਾਧ ਸੀ।

11.2. ਮੁਨਸ਼ੀ ਰਾਮ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਹੋਰ ਹਵਾਲੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ, ਕਿ ਸਵੈ-ਰੱਖਿਆ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਦਿਖਾ ਕੇ ਬੋਝ ਨੂੰ ਮੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਵੀ ਨਾ ਤਾਂ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਵਾਲ ਇਹ ਰਹੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਵੈ-ਰੱਖਿਆ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਜਬ ਖਦਸ਼ਾ ਦਿਖਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬੁੱਧੀ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੁਰੈਣ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਧਾਰਾ 304 ਭਾਗ-1 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 304 ਭਾਗ-2 ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅੰਤਮ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਵਿੱਚ, ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੀ ਆਪਣੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ।

XXXXXX

[ਦਿਨੇਸ਼ ਮਹੇਸ਼ਵਰੀ, ਜੇ.]

12. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਕੇਸ ਦੀ ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਉਸਦੇ ਭਰਾ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1,2 ਅਤੇ 3 ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਸਾਂਝੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਰੋਕਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਗਲੀ ਪਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ; ਜਿੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਭਰਾ (ਭਾਵ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2) ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਤੇ ਦਾਤਰ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਝਟਕੇ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਜਿੱਥੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੰਬਰ 3 ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ; ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਸਪਾਈਕ ਚਾਕੂ ਨਾਲ ਚਾਕੂ ਮਾਰਿਆ। ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਹ ਘਟਨਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੜਕ ਦੇ ਉਲਟ ਪਾਸੇ ਵਾਪਰੀ ਸੀ ਪਰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਦੋਸ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਪਤਨੀ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਛੇੜਛਾੜ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। (ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3) ; ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਨਿੱਜੀ ਬਚਾਅ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਹੋਰ ਪਹਿਲੂਆਂ ਬਾਰੇ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਵਿਚਾਰ ਕਰਾਂਗੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪਹਿਲੂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਸ ਮੋੜ 'ਤੇ ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੀਡਬਲਯੂ -1 ਤੋਂ ਪੀਡਬਲਯੂ -4 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3 ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ

ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕੇਸ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਨਤੀਜਿਆਂ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਵੀ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੇ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਪਰਖ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਸ਼ੁੱਧ ਨਤੀਜੇ ਵਿੱਚ. ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਭਰਾ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸ਼ਯੋਗ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

XXXXXX

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਇਹ ਸਨ ਕਿ ਤਿੰਨਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਮਿਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਇਸ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਸੀ। ਹੁਣ, ਜਦੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸਿਆਂ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਹਿੱਸੇ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਇਕੱਲੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੋਵੇਗਾ?

13. ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਬਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਉਚਿਤਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਵਾਲ ਨੇ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ **ਯਾਨੇਬ ਸ਼ੇਖ ਉਰਫ ਗੱਗੂ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ** : **(2013) 6**

ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 428 ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਹਿ-ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨਾ ਦੂਜੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਾਰੇ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਰੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਪਰਿਪੇਖ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਦੂਜਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ. **ਦਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ (2008) 11 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 425** ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ **ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਮੋਚੀ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ**: **(2002) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 81** ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢਿਆ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ: -

"13. ਇੱਕ ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਝੂਠਾ, ਸਭ ਵਿੱਚ ਝੂਠਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਭਾਵੇਂ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਕਮਜ਼ੋਰ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਉਸਦੀ ਸਜ਼ਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਿੱਥੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੋਸ਼ੀ ਹਨ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

'51, ... ਅਨਾਜ ਨੂੰ ਭੂਸੇ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰਨਾ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਚਾਫ ਨੂੰ ਅਨਾਜ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਥੇ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਇਹ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮੱਗਰੀ ਗਵਾਹ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਵੇ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਅੰਤ ਤੱਕ ਬਰਬਾਦ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ. ਇੱਕ ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਝੂਠਾ, ਸਭ ਵਿੱਚ ਝੂਠਾ ਦੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਯੂ.ਐਨ.ਓ. ਵਿੱਚ ਮੈਕਸਿਮ ਫਾਲਸਾ, ਸਰਬ-ਵਿਆਪਕ ਵਿੱਚ ਝੂਠੇ (ਇੱਕ ਚੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਝੂਠੇ, ਹਰ ਚੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਝੂਠੇ) ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆਮ ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਮੈਕਸਿਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਦਰਜਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਸਾਵਧਾਨੀ ਦਾ ਨਿਯਮ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹੀ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਸ

ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸਿਧਾਂਤ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਭਾਰ ਦਾ ਸਵਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਕਿਸੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਉਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਿਯਮ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। (ਦੇਖੋ ਨਿਸਾਰ ਅਲੀ ਬਨਾਮ ਯੂਪੀ ਰਾਜ ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1957 ਐਸ.ਸੀ. 366)। ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਕੁਝ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸਬੂਤ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸਿੱਧੀ ਗਵਾਹੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਇਕੋ ਜਿਹਾ ਸੀ, ਇਸ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਦਾ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। (ਦੇਖੋ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ [ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1956 ਐਸ.ਸੀ. 460])। ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ, ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਗਵਾਹੀ ਦੇ ਪੂਰੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਗਵਾਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਪਹਿਲੂ ਵਿਚ ਝੂਠ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਡਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧਿਕ ਨਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਰੁਕ ਜਾਵੇਗਾ. ਗਵਾਹ ਕਿਸੇ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਕਢਾਈ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੱਚ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਬੂਤ ਕਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ, ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਨੂੰ ਗਵਾਹ ਦੀ ਗਵਾਹੀ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨਾਕਾਫੀ ਮੰਨਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ ਇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਹਰ ਪੱਖੋਂ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

XXXXXX

ਆਰ. ਜੈਪਾਲ ਬਨਾਮ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ। 17

[ਦਿਨੇਸ਼ ਮਹੇਸ਼ਵਰੀ, ਜੇ.]

ਉਪਰੋਕਤ ਕਥਨ ਇਸ ਲਈ ਸਹੀ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕੋਈ ਗਵਾਹ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਝੂਠ ਦਾ ਦਾਣਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਅਤਿਕਥਨੀ, ਕਢਾਈ ਜਾਂ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਨਾ ਹੋਵੇ। (ਦੇਖੋ ਸੋਹਰਾਬ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ [(1972)] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 751] ਅਤੇ ਉਗਰ ਅਹੀਰ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ [ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1965 ਐਸ.ਸੀ. 277])। ਇੱਕ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨੂੰ ਝੂਠ ਤੋਂ ਸੱਚ, ਸੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਸੱਚ ਨੂੰ ਝੂਠ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਨਾਜ ਅਤੇ ਚਾਫ ਅਟੁੱਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਿਲਾਏ ਹੋਏ ਹਨ, ਅਤੇ ਵੱਖ ਹੋਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸੰਗ ਅਤੇ ਪਿਛੋਕੜ, ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਹ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਲਾਕ ਦੇ ਕੇ ਇਕ ਬਿਲਕੁਲ ਨਵੇਂ ਕੇਸ ਦਾ ਪੁਨਰ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਇਕੋ ਇਕ ਉਪਲਬਧ ਰਸਤਾ ਹੈ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨਾ। (ਦੇਖੋ ਜ਼ਵਿੰਗਲੀ ਏਰੀਅਲ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ [ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1954 ਐਸ.ਸੀ. 15] ਅਤੇ ਬਾਲਕਾ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ[(1975) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 511])। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਕਲਕੀ [(1981) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 752] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਆਮ ਅੰਤਰ ਉਹ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੀਆਂ ਆਮ ਗਲਤੀਆਂ, ਸਮੇਂ ਦੇ ਬੀਤਣ ਕਾਰਨ ਯਾਦਦਾਸ਼ਤ ਦੀਆਂ ਆਮ ਗਲਤੀਆਂ, ਮਾਨਸਿਕ ਸੁਭਾਅ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸਦਮਾ ਅਤੇ ਡਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਮੌਜੂਦ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੋਈ ਗਵਾਹ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਈਮਾਨਦਾਰ ਅਤੇ ਸੱਚਾ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਭੌਤਿਕ ਅੰਤਰ ਉਹ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਆਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਆਮ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨੂੰ ਲੇਬਲ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਆਮ ਅੰਤਰ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕੇਸ ਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਪਰ ਭੌਤਿਕ ਅੰਤਰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।

13. 1. ਇਸ ਲਈ, ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਸੱਚ ਅਤੇ ਝੂਠ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਵੇਂ ਅਟੁੱਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਿਲਾਏ ਹੋਏ ਸਨ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਸਹਿ-ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ।

14. ਇਹ ਦੁਹਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਵਾਹਾਂ ਨੇ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਸੜਕ 'ਤੇ ਰੋਕਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੋ ਪੁਰਸ਼ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ (ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2) ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਤੇ ਸਬੰਧਤ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੰਬਰ 3 ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਭੱਜਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗਵਾਹੀਆਂ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਕ੍ਰੋਨੋਲੋਜੀ ਜਾਂ ਕ੍ਰਮ ਥੋੜ੍ਹਾ ਵੱਖਰਾ ਵਾਪਰਿਆ ਸੀ ਪਰ ਜੇ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਅਸੰਗਤਤਾਵਾਂ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਦੀਆਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹਿੱਸਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਗਵਾਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਬਿਆਨ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3 ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3 ਨੂੰ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਪੂਰਾ ਰੰਗ ਪਦਾਰਥਕ ਪਹਿਲੂਆਂ 'ਤੇ ਬਦਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਤਬਦੀਲੀ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਜਾਂ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਸਮਝ ਕੇ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

[1] ਜ਼ਵਿੰਗਲੀ ਏਰੀਅਲ ਅਤੇ ਬਾਲਕਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਾਂਗ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਪੈਰਾ 13 ਵਿਚ ਕੱਢੇ ਗਏ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

[2] ਜਿਵੇਂ ਯਾਨੇਬ ਸ਼ੇਖ ਅਤੇ ਦਲਬੀਰ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ)।

XXXXXX

ਆਰ. ਜੈਪਾਲ ਬਨਾਮ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ। 19

[ਦਿਨੇਸ਼ ਮਹੇਸ਼ਵਰੀ, ਜੇ.]

14.1. ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਜੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3 ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਜਾਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਸ਼ੱਕੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਝੂਠ (ਜਾਂ ਸ਼ੱਕ) ਦੇ ਇਸ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਇਕੱਲੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕੇਸ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵੱਖ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਚਾਫ ਤੋਂ ਅਨਾਜ ਕੱਢਣ ਦੀ ਕਵਾਇਦ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਹਿਲਾ ਦੇਵੇਗੀ; ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਇੱਕ ਬਿਲਕੁਲ ਨਵੀਂ ਕਹਾਣੀ ਇਹ ਮੰਨਣੀ ਪਵੇਗੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਗਲੀ ਵਿੱਚ ਤੁਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਕੱਲੇ ਉਸ 'ਤੇ ਛਾਲ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਝਟਕਾ ਦਿੱਤਾ, ਹਥਿਆਰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵੱਲ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਭੱਜ ਗਿਆ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਹਾਣੀ ਦੀ ਥਾਂ ਅਜਿਹੀ ਜਾਂ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਮਾਨ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਨੂੰ ਮੰਨਣਾ ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਸੱਚ ਅਤੇ ਝੂਠ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਵੇਂ ਅਟੁੱਟ ਤੌਰ ਤੇ ਮਿਲਾਏ ਹੋਏ ਹਨ, ਤਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਰਸਤਾ ਨਹੀਂ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਾਰਿਆ

ਸੀ, ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਖੁਦ ਬਚਾਅ ਲਈ ਬਚਾਅ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਬਚਾਅ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਘੁਸਪੈਠ ਕਰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਛੇੜਛਾੜ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਇਕ ਸੱਟ ਲੱਗੀ ਸੀ, ਜੋ ਖੱਬੇ ਕਾਲਰ ਦੀ ਹੱਡੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਤੇ ਬਾਹਰ 5 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਲੰਬਾਈ ਅਤੇ 2.5 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਚੌੜਾਈ ਦੀ ਲੰਬੀ ਚਾਕੂ ਦੀ ਸੱਟ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਤੀਜੀ ਰਿਬ ਰਾਹੀਂ ਫੇਫੜਿਆਂ ਦੇ ਉੱਪਰਲੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਛੂਹਿਆ ਸੀ। ਪੀਡਬਲਯੂ -11 ਦੇ ਮੈਡੀਕਲ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਫੇਫੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੱਟ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸਵਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

15. ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕੇਸ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ, ਪਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉਸਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੱਟ ਪਹੁੰਚਾਈ ਸੀ, ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਹੋਰ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਹਮਲੇ ਅਤੇ ਛੇੜਛਾੜ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਨਿੱਜੀ ਬਚਾਅ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਬਰੀ ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

XXXXXX

16. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਿੱਜੀ ਰੱਖਿਆ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਉਸ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ

ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਘਟਨਾ ਉਸਦੇ ਘਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਾਪਰੀ ਸੀ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਇਹ ਸਨ ਕਿ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਬਾਹਰ, ਸੜਕ 'ਤੇ ਅਤੇ ਸੜਕ ਦੇ ਪਾਰ ਖੂਨ ਦੇ ਧੱਬੇ ਸਨ; ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪੀਡਬਲਯੂ - 14 ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਨਿੱਜੀ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਅਸਲ ਮਜ਼ਹਰ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

16. 1. ਮੂਲ ਮਜ਼ਹਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਕਾਰਬਨ ਕਾਪੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਗੜਬੜ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਘਾਤਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪੀਡਬਲਯੂ -14 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਾਨੂੰ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਪਹਿਲੂਆਂ 'ਤੇ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਉੱਚੇ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਤੋਂ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਖੂਨ ਨਾਲ ਰੰਗਿਆ ਹਥਿਆਰ (ਦਾਤਰ) ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਸੀ; ਅਤੇ ਉਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵੀ ਗਿਆ ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੀਜ਼ਾਂ ਖਿੱਲਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀਆਂ। ਉਸਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਵੀ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਦੇ ਫਰੇਮ, ਖਿੜਕੀ ਦੇ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਜਾਂ ਘਰ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ 'ਤੇ ਕੱਟਣ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਨ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਇਸ ਸੁਝਾਅ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਬਜ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਖੂਨ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਡਿੱਗ ਪਿਆ ਪਰ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੂਰ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਉਸ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਜਿੱਥੇ ਰੰਗੋਲੀ ਨੂੰ ਬਰਨਬਾਸ ਦੇ ਘਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਸਾਈਟ ਪਲਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲੁੱਕ ਵਾਲੀ ਸੜਕ ਦੀ ਚੌੜਾਈ ਲਗਭਗ 10 ਫੁੱਟ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਘਰ ਬਰਨਬਾਸ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਸਾਹਮਣੇ ਸੀ।

17. ਇਸ ਲਈ, ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਤਾਂ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3 'ਤੇ ਹਮਲੇ

ਅਤੇ ਛੇੜਛਾੜ ਬਾਰੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦਾ ਪੱਖ ਉਨਾ ਹੀ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਅਤਿਕਥਨੀ / ਅਤਿਕਥਨੀ ਦਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸੁਝਾਅ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ 5-6 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਛੇੜਛਾੜ ਕੀਤੀ; ਨਾ ਤਾਂ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਠੋਸ ਸਬੂਤ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਇਸ ਸੰਸਕਰਣ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ 'ਤੇ ਖੂਨ ਦੇ ਧੱਬੇ ਵੀ ਮਿਲੇ ਸਨ; ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਹਥਿਆਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਉੱਚੇ ਪਲੇਟਫਾਰਮ 'ਤੇ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਘਟਨਾ, ਪੂਰੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਿੱਚ, ਏ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ 'ਤੇ ਵਾਪਰੀ ਸੀ। ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਵਾਲੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸੇ ਦਿਨ ਸ਼ਾਮ 5 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਬਹਿਸ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ 'ਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਝਗੜੇ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

XXXXXX

ਆਰ. ਜੈਪਾਲ ਬਨਾਮ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ। 21

[ਦਿਨੇਸ਼ ਮਹੇਸ਼ਵਰੀ, ਜੇ.]

17.1. ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ, ਮੁਕੱਦਮੇ 'ਤੇ ਇਹ ਸ਼ੱਕ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦਾ ਬੋਝ ਭਾਰੀ ਸੀ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ 'ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਅਤੇ ਕਿਉਂ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ 'ਤੇ ਖੂਨ ਦੇ ਧੱਬੇ ਕਿਵੇਂ ਪਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਘਟਨਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਅਤੇ ਘਟਨਾ ਦੇ ਅਸਲ ਸਥਾਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ੱਕਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਹੈ।

17.2. ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਤ ਅਤੇ ਸ਼ੱਕ ਇਸ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵੱਲ ਝੁਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਘਟਨਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ 'ਤੇ ਵਾਪਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ, ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਰੱਖਦਾ ਸੀ, ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਹਮਲਾਵਰਤਾ ਜਾਂ ਘੁਸਪੈਠ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਭੜਕਾਊ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਸਨ, ਇਸ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

18. ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3 ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਫਿਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਤਰੀਕੇ ਬਾਰੇ ਸਾਰੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ੱਕਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਖ਼ਾਸਕਰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕਿ ਹਮਲਾਵਰ ਕੌਣ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦਾ ਇਹ ਬਿਆਨ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ 5-6 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਛੇੜਛਾੜ ਕੀਤੀ, ਵੀ ਠੋਸ ਅਤੇ ਯਕੀਨਨ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਅਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਘਟਨਾ, ਪੂਰੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ 'ਤੇ ਵਾਪਰੀ ਸੀ। ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਮ੍ਰਿਤਕ, ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਦੁਸ਼ਮਣ ਸੰਬੰਧ ਰੱਖਦਾ ਸੀ, ਨੇ ਹਮਲਾਵਰ ਜਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਘੁਸਪੈਠ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਭੜਕਾਉਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

XXXXXX

19. ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸੰਸਕਰਣ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪਰ ਅਸਪਸ਼ਟ ਸ਼ੰਕਿਆਂ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ **ਜੁੰਮਨ ਅਤੇ**

ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ: ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1957 ਐਸ.ਸੀ. 469 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਅਤੇ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ-

"22. ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਆਪਸੀ ਟਕਰਾਅ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਅਤੇ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਹਮਲਾਵਰ ਕੌਣ ਸੀ, ਕੀ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਨਿੱਜੀ ਬਚਾਅ ਕਰਨਾ ਸਹੀ ਹੋਵੇਗਾ? ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਵੱਲੋਂ ਨਿੱਜੀ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਅਪੀਲ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਅਤੇ ਇਹ ਅਚਾਨਕ ਲੜਾਈ ਅਤੇ ਟਕਰਾਅ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 300 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ., ਅਪਵਾਦ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ।

23. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਪੂਰਵ-ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਜਦੋਂ ਦੋਵੇਂ ਧੜੇ ਅਚਾਨਕ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਇਕ ਦੂਜੇ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਤਾਂ ਝਗੜੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਚਾਨਕ ਲੜਾਈ ਹੋ ਗਈ, ਜੋਸ਼ ਦੀ ਗਰਮੀ ਵਿਚ, ਅਚਾਨਕ ਝਗੜਾ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਇਆ ਜਾਂ ਬੇਰਹਿਮੀ ਜਾਂ ਅਸਾਧਾਰਣ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ. ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗਣ 'ਤੇ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਕੋਲ ਹਥਿਆਰ ਹਨ, ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਕੋਈ ਅਣਉਚਿਤ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ। ਇਸ ਲਈ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 300 ਦਾ ਅਪਵਾਦ 4 ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 304 (ਭਾਗ 1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੈ।

20. ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਤੇ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਕਲਪਕ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਘਟਨਾ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪੂਰਵ-ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਵਾਪਰੀ ਸੀ, ਅਚਾਨਕ ਝਗੜੇ 'ਤੇ ਜੋਸ਼ ਦੀ ਗਰਮੀ ਵਿੱਚ

ਅਚਾਨਕ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ ਉਸਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ; ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਨਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਅਣਉਚਿਤ ਫਾਇਦਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਬੇਰਹਿਮ ਜਾਂ ਅਸਾਧਾਰਣ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ, ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 300 ਦੇ ਅਪਵਾਦ 4 ਦਾ ਲਾਭ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਕੰਮ ਅਜਿਹੀ ਸਰੀਰਕ ਸੱਟ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੌਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 304 ਦੇ ਭਾਗ -1 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

21. ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਅਤੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 304 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਭਾਗ-1 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਸ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜੁਰਮਾਨੇ ਅਤੇ ਡਿਫਾਲਟ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਦੂਜਾ ਹਿੱਸਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਅੰਕਿਤ ਗਿਆਨ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ: - ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਨ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

Prabhat Kiran, Advocate
D/923/2000
Bar Council of Delhi